Devlet Nüshası

CAM_ŞÎ

Sahibi
İstanbul Şişe ve Cam Sanayi İşçileri Sendikası
Neşriyatı idare edenler:
Nevzat Şeker, Hüseyin Kara
Cemil Gider, Lütfi Ak.

İŞÇİ ARKADAŞ
Bu Gazete senin malındır
Bundan istifade etmesini bil
Ve SENDİKANA üye ol

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

SAYI: 23 | Her ayın 1 inde çıkar | Adres: Şişe ve Cam İşçileri Sendikası, Paşabahçe — İstanbul | 1/Eylül/1954 | Fiatı : 10 Kuruş

İŞLERİMİZİ ARTIK KENDİMİZ HAL ETMEK ZORUNDAYIZ

Yazan: Hasan Türkay

20 senelik bir mazisi olan fab rikamızda eskiki bir işçi olmam münasebetile hiç hatırlamam ki, işçilerimize umumi bir zam verilsin. Verilen zamlar daima mevzii olmuş ve hiç bir işçi alâkadığı ufak tefek taltiflerden memnun olmadıklarını söyleyesem hata etmem kanaatindeyim. Hiç bir esasa ve prensibe dayanmadan gelişi güzel verilen zamların neticesidir ki, iş yerimizde bir ücret adaletsizliği meydana çıkarmış ve yine esasa dayanmadan verilen zamlar neticesidir ki, yarımi senelik işçi, iş ihtilâfı da dahil hâlâ 55 kuruş saat ücreti amlaktadır.

Bu yüzden de kitle arasında zaman zaman memnuniyetsizlik devam etmektedir. İşte bu sebepleri fırsat buldukça adedi 14 ü bulan müdürlerimize anlattık, anlattık; kendimizi dinletemedik. Çok sükür, sendikamızın üst üste çıkardığı iş ihtilâflarının neticesinde işçilerimizin çoğunluğu kısmen olsun memnun durumdadır. Fakat iş çiler, sendikalarının mevcudiyetidir. İşveren asla kendine bu radan bir pay isteyemez. Çünkü; işçilerin haklı isteklerine karşı işveren hayır demiş ve tahkim yoluna baş vurulmasını teşvik etmiştir. Gönül isterdi ki, Hakem Kurulu kararı gereğince verilen paraların yarısını işveren kendiliğinden versin, İşçiler de, kendilerine medyun ve memnun olsunlar. Neyse olan olmuş, herkes hatasını anlamış, şimdi zararın neresinden dönülüne bir karadedir; tabiriyle uyarak kendi meselelerimizi kendimiz halledelim. Bundan böyle ücret meselesini bir esasa bağlayalım. Müesseseyi faideli olan işçileri zamanında taltif edelim, bu arada verimsiz işçileri de tecziye edelim. Bizim bu açık niyetlerimiz karşısında işverenlerle kollektif mukaveleler yapalım, işin verimini artırmak için çareler arayalım, işçilerimizi memnun edelim. Dolayısiyle zandımızı arttıralım. Bendeniz eminim ki, işverenler eninde sonunda bu yola başvurmak mecburiyetinde kalacaklarına göre biz bu na bir an evvel başlarsak daha iyi neticeler alabiliriz.

Türkiye İş Bankası Beykoz Ajansı açıldı

Türkiye İş Bankası Beykoz Feyzi Paşa caddesinde 25-8-1954 bir ajans açmıştır.

O gün banka ajansı açılışı münasebeti ile bir merasim yapılmış. Bu merasimde bir çok teşekküller ve fabrika müdürleri bulunmuştur.

Muvaffakiyetler dileriz.

Zonguldak Kozlu bölgesi maden ocaklarında husule gelen bir infilâk neticesinde ölen işçi kardeşlerimizi rahmetle anarız

21-8-1954 tarihinde Zonguldak Kozlu Bölge İneir harmanı ocaklarında, çalışan bir işçinin sebebiyet verdiği infilâk sonunda bir çok işçi kardeşlerimiz ölmüş, bir çokları da yaralı olarak hastanelere kaldırılmış. Bütün memleketimizi teessüre garkeden bu hazin hâdise dolayısile sendikamız aynı gün Zonguldak maden işçileri sendikasına aşağıdaki telgrafı çekmiştir.

«Gazetelerden teessürle öğrendiğimize göre Kozlu Bölge-

(Devamı 2. sayfada)

Sünnet olan çocuklardan bir grup sendikamızın önünde

Sünnet Düğünümüz çok güzel geçti

Sendikamızın Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası bahçesinde 14 Ağustos 1954 günü tertip ettiği sünnet düğünü çok rağbet görmüş ve eğlenceli bir şekilde sona ermiştir.

Elli iki işçi çocuğu sünnet olmuş, Müessese Umum Müdürlüğü çocuklara birer hediye ve sendikamızca düğün masrafı için (500) lira teberru etmiştir.

Ayrıca Yardımlaşma Derneği (300) ve diğer müşterimiz tüccarlar ve bazı teşekküller teberrülerde bulunmuştur.

İşçi Yetiştirme Seminerisona erdi

Haziran 1954 içinde açılan işçi yetiştirme semineri iki ay devam ederek 6 Ağustosta sona ermiştir.

O gün seminerin faaliyette

(Devamı 2. sayfada)

İş ve İşçi Bulma Kurumunda açılmış bulunan ve sendikacı yetiştirmek gayesine matuf olan seminer kapanmış ve muvaffak olanlara diplomaları törenle verilmiştir.

İş ihtilâfımız müsbet neticelendi

"Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası işçilerinin Sendikamız vasıtasile açtığı topluluklu iş ihtilâfı Yüksek Hakem Heyetince işçilerimiz isteklerinde haklı oldukları görülerek lehimizde neticelenmiştir,,

Şubat 1954 de işçi arkadaşların zam mevzuundaki müracaatları üzerine topluluklu iş ihtilâfı açılmıştı.

İhtilâfımız; Vilâyet Hakem ve Yüksek Hakem Heyetlerince lehimizde karara bağlanmış ve 1 Temmuz 1954 tarihi mute ber olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Karara göre:

Hafif işte çalışan 18 yaşını bitirmiş işçilerin saat ücretleri nin 55, diğer işde çalışanların 70 kuruşa ihlâğına.

Bunun haricinde kalan saat ücretlerine, akort tarifelerine, maaş ve yövmiyeli işçi ücretlerine %10 zam.

İşçinin bakmağa mecbur olduğu her çocuk için ayda (10) lira zam.

Gobiede iş hacmi daralmasında tenzili dütbe edilen yani yaptığı işden daha düşük ücretli başka bir işe verilen akort işçisi eski ücretini aynen alır.

Fabrikaya ait arıza ve durmalarda akort işçisi tezgâhta çalışmasa dahi vasati akort alır.

Zamların işçi arkadaşlarımıza hayırlı olmasını dileriz.

Bizim için hamî, memleket içinde büyük hizmetler ifa eden Türkiye İş Bankası

Türk Beşer Tarihinde Ağustos ayının zaferler, inkılâplar ve Türk hükümranlığının kurulusu ve yaşaması bakımından büyük bir yeri vardır.

Ağustos, denebilir ki Türklük için her zaman uğurlu bir ay olmuş ve bu aydaki hareket ve teşebbüsler her zaman müs-

TEŞEKKÜR

Eşim şişe cam fabrikası işçilerinden emekli İbrahim Bahadırın gerek hastalığı gerekse vefatında sendikamız tarafından gösterilen maddi ve manevi büyük yardıma sonsuz teşekkürler eder, zevcimin hastalığında yardımları dokunan ve cenazeye gelmek lütfunda bulunan meslek arkadaşlariyle diğer zevata gazetemiz vasıtasiyle teşekkürlerimin bildirmesini saygılarımla rica ederim.

Merhumun ailesi
Hava Bahadır

Özür dileriz

Bu nüshamızda faaliyet ve hesap raporlarının neşretmek mecburiyetinde kaldığımızdan;

Dr. Tarık Kıratlı'nın Sağlık Bahisleri, Amerikan İşçi Hareketleri tarihinî ve Nevzat Şeker'in bir seri halinde devam edecek «Grev» mevzuundaki yazılarını neşredemedik.

Özür dileriz.

bet neticelenmiştir.

Türklük için uğurlu olmuş dediğimiz bu ayda Türkiye İş Bankası da kurulmuştur.

Memleketimizin ölüm dirim harbi olan İstiklâl muharebesinin sona ermesinden ve Cumhuriyetin ilânından sonra memleket imar ve iktisadiyatı ön plâna alınmış, bunun için bir çok hayırlı teşebbüslere geçilmişti. İşte bu hayırlı teşebbüslerden biri de Türkiye İş Bankasının kurulusudur.

Memlekete bir çok hizmetler ifa eden ve bu arada Türkiye Şişe ve Cam Fabrikalarının da kurulmasında başlıca rol oynıyan bu banka hakkında 26 Ağustos 1954 otuzuncu kuruluş yıldönümü münasebetile kıymetli Umum Müdürü Üzeyir Avunduk şöyle demektedir.

«Büyük Atatürk'ün direktifleri ile Devlet Reisimiz Sayın Celâl Bayar tarafından kurulan Türkiye İş Bankası geride bıraktığı her günü kıymetlendirerek bu mutlu günü idrak etmiş bulunmaktadır.

Bundan otuz sene evvel iktisadî bakımdan içinde bulunduğumuz iktisadî durumu göz önüne getirecek olursak bu gün almış olduğumuz mesafe daha kolay anlaşılacaktır.

Memleket bankacılığına önder olan ve sınai kalkınmamıza da öncülüğü mühim rolü her güh biraz daha geliştiren Türkiye İş Bankasına yürüdüğü hayırlı yolun daim olmasını temenni ederiz.

Nevzat Şeker

KONGRE İLÂNI

Sendikamız mutad senelik kongresi 12 Eylül 1954 Pazar günü saat 12 de Paşabahçe Tekel İşpirto Fabrikası lokalinde yapılacaktır.

Sendikamıza kayıtlı bütün üyelerin teşrifleri rica ederiz.

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası İdare Heyeti

Ruznamemiz:

1 — Yoklama ve açılış
2 — Kongre divanı seçimi
3 — Faaliyet ve hesap raporlarının okunması
4 — Temkidler ve dilekler
5 — Tüzük tadili
6 — Seçimler
7 — Kapanış.

Ayda Bir

Kime ne lâzım

Yazan: L. AK

Cam-İş gazetemizin bundan evvelki sayısında yine bu sütunlarda (Ayda Bir) kime ne lâzım başlıklı yazımda Goble Servisinde çalışan arkadaşlarımın arzu ettikleri niyetlerini belirtmiştim.

Ne yazık ki arkadaşlarımdan bazıları fazlası ile içerlediler hattâ yazılarımın bazı kelimelerini başka türlü tefsir ettiler. Şunu peşinen arzedeyim ki bu sütunlarda yazılan yazılar hiç bir zaman bir arkadaşın aile durumunu alâkadar etmeyip ancak iş yerindeki arzularından mütevellit olduğunu açıklamayı muvafık bulmaktayım. Hakkında yazı yazdığım arkadaşlardan biri gayet sinirli bir eda ile yanıma yaklaşarak ban dedi ki: Sana da bir avukat cüpbesi lâzım niye yazmadın. Aziz dostum avukat cüpbesinden evvel diploma lâzım evvelâ onu temin etmek icap eder. Fakat bana cüpbeden ve diplomadan evvel kalsiyum iğnesi lâzımdır. Çünkü bünyem zayıf. Arkadaşlarım böyle söylenirken benim de aklıma şu geldi. Şu İstanbul Valisi ne sabırlı insandır. Gün geçmez ki günülük gazetelerimizde tenkidi ve karikatürü yapılmaz, fakat kızdığını hiç duymadık bu hayalimden geçtikten sonra aklıma bir de şu geldi, demek ki insanların defalarca ismi geçerse tenkid olursa alışır.

Bu arkadaşlarımın kızmalarına rağmen bazı arkadaşlarım gördüğü yerde bana ne lâzım niye yazmadın filân arkadaşa ne lâzım niye yazmadın tabiatiyle hepsinin arzularını yazacağız, fakat sıra ile hepsini birden yazarsak gelecek sayılarda yazacak yazı bulamayız.

Arkadaşlarımın bu arzularını bu sütunlarda ders etmeği faydalı bulduğumuzun bir sebebi de belki arzuları işverenlerimiz tarafından nazarı itibara alınır da bu dertlerden kurtulurlar. Temenni ederiz.

Osman Şenola: T. C. Şenol

Hakkı Altınaya: Sendikalar Birliğine gidip gelmek için abonman

İbrahim Tandoğana: Geniş torna atelyesi

Mustafa Özbeye: Tecrübeli piyango ekibi (açık vermemek için)

Ethem Akçagüle: Madenci

Kemal Suülkere: Çene makinası

Refik Beklere: Kanlıcaya gidip gelmek için deniz motörü

Mehmet Şata: Tesbih

Mustafa Koça: Seyahat acentaları

Cemal Altınaya: Döküm dökmek için demir

Hayri Akçınara: Hiiiç...

İhsan Gürakına: Usul hakkında söz söylemek

Teşekkür

Bizler uzun müddetten beri sıhhî durumumuzun salâh bulması gayesi ile Süreyya Paşa İlmen sanatoryumunda yatmaktayız. Şöyle ki bizler tütün işçileri olduğumuz halde sizlerin bir nâçiz şahsımıza karşı yüksek bir vazife ruhu cemilesi olarak dertlerimizle yakinen alâkadar oluşunuz, bütün işçi arkadaşlarımızla bizleri fazlası ile mütehassis etmiş bulunmaktadır.

Bu sebepledir ki; yüksek ve kıymetli müessesenizin diğer teşekküllere birer örnek olacak bu ulvî vazife ruhunuza ve muhterem mensuplarınıza bütün işçi arkadaşlar namına ve bizzat bizler sonsuz teşekkür ve şükranlarımızı sunmayı bir borç bilir, bu vasıta ile sonsuz ve derin saygılarımızı ikram ederiz.

Cam işçilerinden:
Nuri Yıldız
Rakı fabrikası işçilerinden
Hasan Çolak, Şevket Şahin

İşçi Yetiştirme Semineri

(Baştarafı 1. Sahifede)

bulunduğu İş ve İşçi Bulma Kurumu binasında bir merasim yapılmıştır.

Bu merasimde sayın Çalışma Vekili ve Türk-İş Umumî Kâtibi birer konuşma yapmışlar, seminerin sağlıyacağı faydaları anlatmışlardır.

Müteakiben bizzat Çalışma Vekili seminere devam edenlere belge ve birer madalyon vermiştir.

6 Ağustos akşamı Lido'da seminer talebeleri tarafından Çalışma Vekili, seminer hocaları ve diğer davetlilere bir akşam yemeği vermiştir.

Seminere devam eden Cemil Gider, Nevzat Şeker ve diğer sendikalar temsilcilerini tebrik eder faideli olmalarını temenni ederiz.

"Herko„ fabrikası aleyhine dâva açılıyor

Fabrika işverenleri işçilere baskı yaptığı iddia ediliyor

Herko fabrikası işveren, fabrikada çalıştırdığı sendikaya kayıtlı işçilerine baskı yapmakta ve sendikadan istifa etmiyenleri işten çıkarmaktadır.

Tekstil ve Örme Sanayi işçileri sendikasına gelen haberlere nazaran bugün de 7 işçinin işine son verilmiştir.

Bu vaziyet karşısında Tekstil sendikası, sendikalar kanununun 9 ncu maddesine müsteniden Herko fabrikası işvereni aleyhinde dâva açmıya karar vermiştir.

Amerikan'nın en sevilen 10 yazarı

Nev-York 1 (ANKA) — Son zamanlarda, Limited Editions Club isimli bir Nev-York yayın evi zamanımızın klâsikleri addedilebilecek 25 Amerikan yazar, kapak ressamı ve kitap modelcisini şereflendirmiştir.

Takdir edilen 10 Amerikan yazarı şunlardır:

Van Wyok Brooks, Rachel, Carson, Bernard De Voto, Villiam Faulkner, Robert, Ernest, Hemingvay, H. S. Mencken, Samuel Eliot Morison, Carl Sandburg ve John Steinbeck.

İzmir Erkek Sanat Enstitüsü radyosu faaliyete geçti

İzmir 1 (T.H.A.) — Geçen sene faaliyete geçen ve yaptığı neşriyatla memleketimizin birçok yerlerinin takdir ve alâkalarını toplıyan şehrimiz Erkek Sanat Enstitüsü radyo istasyonu bugünden itibaren yeni sene neşriyatına başlamıştır. Balıkesir lisesinden sonra tesis edilen ikinci «Okul radyo istasyonu» olan bu radyo istasyonu kısa dalga 42 metre üzerinden neşriyat yapmakta ve daha ziyade Türk müziğine ehemmiyet vermektedir.

Dünya nufusu tehlikeli bir şekilde artıyor

Roma 1 (A.A.) — Yetmiş memleketi temsil eden mütehassıslar dün burada toplanarak dünya nüfusunun tehlikeli surette artmasından doğan meseleleri müzakere etmiştir.

Mütehassıslar dünya nüfusunun gelecek yüz yıl içinde bugünkinin bir misli artacağını ve takriben beş milyara baliğ olacağını bildirmişlerdir.

Zonguldak Kozlu bölgesi

(Baştarafı 1. Sayfada)

sinin İncir harmanı ocaklarında vuku bulan infilâk neticesinde vazifeleri başında ebediyete göç eden kardeşlerimizi saygı ve rahmetle anar, yaralı kardeşlerimize Allahtan şifa ve teşkilâtınız mensuplarına geçmiş olsun deriz.»

Zonguldak maden işçileri dę sendikamıza aşağıdaki telgrafı göndermiştir.

«Müessif kaza hâdisesi dolayısiyle teessürlerimize iştirak telgrafınızı aldık. Teşekkür eder, bütün işçi arkadaşlarımızın bu gibi âfetlerden korunmasını Allahtan niyaz ederiz.»

Küçük el sanatları kalkınıyor

Ankara 1 (T.H.A.) — İktisat ve Ticaret Vekâelti el sanatlarının teşvikini temin ve bir kısım vatandaşların kendi ve civar halkının giyim ihtiyaçlarını sağlamak maksadiyle bilhassa Gördes, İsparta, Kastamonu ve Gaziantep çevresindeki halka dokuma tezgâhları tevzi edilecektir.

Verilen malûmata göre bu maksatla 500 adet dokuma el tezgâhının imali hususunda harekete geçilmiştir.

Tezgâhlar maliyet fiyatı üzerinden taksitle tevzi edilecek ayrıca bu tezgâhlarda işlenmek üzere tezgâh sahiplerine kredi ile iplik verilecektir.

İlâve edildiğine göre, 500 adet tezgâhın tevziini müteakip yeni tahsisler yapılacak ve peyderpey tevziata tâbi tutulacaktır.

Dizilip basıldığı yer:
Orhan Mete ve Ortakları Basın Yayın Kollektif Şirketi

Kerime Nadir'den

Acı bir Şaka

(Geçen sayıdan devam)

Cevap vermedi. Ellerimi hafif hafif sıkarak düşünüyordu. Bir aralık, parmaklarının, sağ elimdeki - baş parmakla şahadet parmağı arasında olan - derin yara izini muayene ettiğini farkettim. Hemen bir çekinme hareketi yaptım. O zaman birden yüzü değişti. Adeta sapsarı olmuştu. Bozuk bir sesle:

— Bu izi elinizde ne zamandanberi taşıyorsunuz? dedi.

— Çocukluğumdanberi... diye kekeledim.

— Ne garip!.. Bir başkasının da elinde böyle bir iz vardı...

Bu defa da ben cevap vermedim. Tam emelimi tahakkuk ettireceğim sırada onda şüphe uyandırmak feci olurdu!

Sükûtumu acı bir gülümseyişle karşıladı. Büsbütün endişeye düşmüştüm. Bir söz söylemiş olmak için:

— Kimin elinde böyle bir iz vardı? diye sordum.

— Galiba Rüheyma isminde bir arkadaşınızın! dedi.

Ve hemen ilâve etti:

— O hâlâ İzmirden dönmedi mi?

— Bilmem... Zannetmiyorum...

— . . . . —

— Siz kendisini tanıyor musunuz?..

— Şöyle uzaktan...

— İyi bir kızdır.

Bu son sözile nepi kasdettiğini anlıyamadım. Dışarıda ayak sesleri hasıl olduğundan bahsi değiştirdik...

İşte Nerminciğim, sana aynen naklettiğim yukardaki muhaverenin geçtiği günden üç gün sonra, yani dün, Cevat Nedim beni tuhaf bir tavırla karşıladı. Rengi uçuk; gözlerinin etrafı şişti.

— Biraz rahatsızım... Üşütmüş olacağım!.. dedi.

Ve ağır bir sesle ilâve etti:

— Size söyliyeceklerim var Aylâ! Bunları yazmak istiyorum... İki gün sonra, yazıhanemin üstündeki sumenin arasında bir mektup bulacaksınız... Kariha ile, el yordamile yazılmış bir mektup.. Belki güç okuyacaksınız ama, size büyük bir hakikatten bahsedecek, bir çok şeyler öğretecektir...

Nerminciğim, bu mektubun hangi hakikatten bahsedeceğini ve bana neler öğreteceğini elbet tahmin ediyorsun... Artık doğacak mes'ut günlerin arifesinde bulunuyorum demektir... Ah! Arkadaşlarımın uğrayacağı şaşkınlığı tasavvur et! Beni yalnız hilemde muvaffak olduğum için değil, bu hile sayesinde elde ettiğim büyük saadet için de tebrik edecekler...

Şimdi sonsuz bir sabırsızlık içinde yarını bekliyorum. Neticeden emin olduğum için mektubunu bugün kapatıp postaya atacağım... Maamafih sen biraz müvesvissindir; müjdemi ayrıca telgrafla da teyid ederim...

Gözlerinden öper, cevabını beklerim kardeşim.

Rüheyma»

— Cevat Nedim'den Rüheyma'ya mektup —

«Rüheyma hanım;

Size «Aylâ» diye değil, asıl isminizle hitap ettiğim için mutlak bir şaşkınlık anı geçireceksiniz... Bey oynadığınız çirkin komedyayı üç günden beri biliyorum. Fakat bunun için size doğrudan doğruya hiç bir serzenişte bulunacak değilim. Sadece kısa hatlarla dostluğumuzun bir bilânçosunu çizeceğim. Bu çizgiler içinde ef'alinizin semeresini görür, anlarsınız:

Sizi, çocukluğunuzdanberi tanıyorum. Nazik, hassas, mahçup ve ağır başlı bir kızdınız. Yıllar geçtikçe ve fırsatlar sizi incelememe müsaade verdikçe, ruhunuzu ve mizacınızı öğreniyor, sizi takdir etmeğe başlıyordum.

Zamanla bu hislerim inkişaf etti ve hemen hemen sizi ciddi surette sevmeğe başladım.

Aradığım her meziyete maliktiniz... Bilhassa içli ve sakin bir haliniz vardı ki, bunu ben en müstesna tiplerin, en alımlı tavırlarile değişmezdim. Beni mes'ud edecek tek insan olduğunuza kanaat hasıl ettikten sonra, fakülteyi bitirmenize iki yıl kala, hislerimin bir ucunu size gösteriverdim.

Bu denemelerden edindiğim intiba müsbetti. Gözlerinizin bir bakışından ruhunuzu tamamen görmüş ve sevildiğimi anlamıştım.

O büyük felâket tarihine kadar çok mes'ud yaşadım Rüheyma hanım! Bu kısa devre içinde bana verdiğiniz saadeti ömrümün sonuna kadar unutmıyacağım...

Fakat, o meş'um tarihle beraber, gözlerimin önündeki dünya gibi, ruhumun içindeki emeller de karanlık bir geceye gömülüyordu. Artık size ait hiç bir hak talep edemezdim. Rakik, hassas, güzel, iyi yetişmiş Rüheyma'yı, alil ömrümün bekçisi olmağa davet, budalaca bir hodkâmlık sayılırdı. Fakat...

Günler geçtikçe, bu kanaatimde yanıldığımı sezer gibi oldum. Kendimi avutmak, felâketimi hazmedebilmek için neş'eli insanlarla gülüp eğlenmeğe daldığım âlem içinde, bir kalbin, benim kendi kalbim kadar ıstırabıma yakın bulunduğunu, içime akan gözyaşlarımdan onun da ayni ateşle içine ığıl ığıl sızdığını farkettim.

Bu müphem kanaatler, ruhumdaki derin karanlığı yırtan bir projektör tesiri hasıl etmişti. «Belki!» diyordum... Ve böylece, kendimi bir ümidin büyülü tesellisine terkediyordum...

İşte, ben böyle yaşarken, bir gün ortadan kayboldunuz Rüheyma hanım... Birkaç zaman sonra da yerinizi şen, delişmen, şakacı «Aylâ» aldı.

«Rüheyma» nın İzmire gittiğini söylüyorlardı. Bir felâketzede ile alay edilebileceğini katiyen hatırıma getirmediğim için bu keyfiyetin sıhhatinden şüpheye düşmedim. Yalnız, kimseye sezdirmeden, onun avdetini dört gözle beklemeğe başladım.

Benimle vedalaşmadan gitmeniz, kalbimi sıkan başlıca esastı!.. Bu ayrılı—, - velevki kısa bir zaman için bile olsa - böyle olmamalıydı diye düşünüyordum.

Hicranım günden güne derinleşirken, Aylâ beni büyük bir kabiliyetle avutmağa başlamıştı... Onun neşesi, şetareti ruhumun içine vakit vakit ılık bir güneş huzmesi gibi sokuluyor, oradaki ölgün şeyleri canlandırıyordu.

Rüheyma'nın İstanbulda olduğunu ve hattâ evlenmek üzere bulunduğunu bir arkadaşımdan öğrenince, kendisine büsbütün muğber oldum. Ve biraz da intikam hissile, Aylâ'nın hayat yolunda elimden tutmak için gösterdiği arzuya muvafakate karar verdim...

O gün aramızda geçen sözleri çok iyi hatırlarsınız Rüheyma hanım!.. Ben «Aylâ» ya hitap ediyor ve onun elini avuçlarımda sıkıyordum...

İlk şüphe, bu anda içime düştü. Telâşınız ve heyecanınız şüphemi körüklemişti. Böyle bir oyuna âlet olacak ruhta bulunduğunuzu kabul etmediğim halde, iki gün sonra, bir arkadaşı gafil avlayıp, ona bütün hakikati söylettim...

Bir anda gözlerimin önünde zulmet perdesi yırtılmış, yıllarca sevdiğim, takdis ettiğim büyük ruhu küçülmüş, düşmüş olarak karşımda bulmuştum.

Rüheyma hanım, ben bu ruhta vehmettiğim yüksek duygulara bağlı idim... O küçücük hazinede öyle ölçülmez kıymetler bulunduğuna kani idim ki, felâketimin engin sızısını ancak onlar sayesinde unutabiliyordum. Herkes dört yandan lisanile beni teselliye koşarken, sükûtunuz - o sükûtu ben hakikî bir ıstırabın ifadesi olarak kabul etmekte idim - hepsinden kat kat fazla bir tesirle beni avutup, teselli ediyordu...

Tek bir kere bana ondan, o felâketten bahsetmemiştiniz.. Yarama dokunmayı, ıstırabımı konuşmayı bir ihtiyatsızlık saydığınıza inanıyor; bu mevzua yaklaşmamak cesaretsizliğini, ince duyuşunuzdan tecelli eden ölçüsüz bir nezaket olarak kabul ediyordum...

Meğerse ne kadar yanılmışım!..

Siz, sadece, bir büyüğünüze yakışıksız ve acı bir şaka yapmayı düşünmekle kalmamışsınız... Ayni zamanda, onun hayatını zindana çeviren çaresiz derdi şakanıza âlet etmek küstahlığına kalkmışsınız.

Görmiyen gözlerimi bir teselli fısıltısile bana hatırlatmak istemiyor görünürken, yine o gözlerin görmeyişinden istifade edip aczimle eğlenmekten bir zevk duymuşsunuz!..

Rüheyma hanım, ben kırık hayatımı, ancak ıstırabımı anlıyan birisine tevdi edebilirdim... Noksanımı şefkati ile sararak, candan himayesile bağlıyacak birisine! Yoksa, o noksanı, en âdi şakalarla yüzüme vuran, daha bugünden onu bir istifade vasıtası sayan kalpsiz kızlara değil!..

Size ebedî saadetler dilerim.

Cevat Nedim

1942

GÜZELLİK MÜSABAKASI — Dün şehrimizde yapılan güzellik müsabakasında derece alan güzeller bir arada

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası

İdare Hey'etinin 1953 - 1954 devresi bir senelik faaliyet raporu

Sendikamız muhterem üyeleri, aziz misafirlerimiz.

Bu gün huzurunuza 1953 ilâ 1954 devresi içindeki bir senelik çalışmalarımızın bilânçosunu sunmak üzere gelmiş bulunmaktayız.

Bir senelik çalışmalarımızın neticesini, siz aziz işçi arkadaşlarımıza biraz sonra arz ederken, bu çalışmalarla bütün dert ve dileklerinize eksiksiz deva bulabildiğimiz iddiasında olmadığımızı, yapmak istediklerimizle yaptıklarımız arasında bir çok yapamadığımız işler bulunduğunu peşinen beyan etmek isteriz.

Bununla beraber mevcut mevzuat, selâhiyetlerimiz ve çalışma kudretimiz çerçevesi içerisinde sizlere hizmet etmeğe bütün gücümüzle çalıştığımızın delili olan faaliyet raporunu takdim ediyoruz.

ASGARİ ÜCRET VE DİĞER MEVZULARDA ÇALIŞMALAR

a) 3008 sayılı iş kanunu hükümleri, asgarî ücretin tesbiti ve tatbikine ait selâhiyet Çalışma Vekâletine vermiştir. Bu hususta iş kolumuzda da asgarî ücretin tesbitinin lüzumlu olduğuna dair Vekâlet nezdinde yaptığımız müteaddit müracaatlarımız, henüz semere vermiş değildir. İş kolumuzda da çalışan işçilerin refahını temin etmek için asgarî ücretin tatbikini ısrarla istemekteyiz.

b) İşveren işin iyi organize edilmesi için Triyaj servisinin üç vardiya halinde çalışmasını zaruri gördü. Fakat bu serviste çalışan işçilerin %60 ı kadın işçi olduğu için, müessese bu hususta teşkilâtımızın fikrini almadan alâkalı makamlarla temasa geçti. Müessesenin hattı hareketini çok yakından takip eden sendikamız, bu durum karşısında faaliyete geçti ve müessesenin usulsüz olarak tatbik etmek istediği bu harekete mâni oldu; bilâhare bu hareketin mevzuata uymadığını anlayan işveren, sendikamıza başvurarak iki vardiya olarak çalışmasının müessesenin umumî menfaatleri olduğunu, ve kadın işçilere de gece mesaisine isabet eden iki saati %50 fazlasile ödeyeceğini beyan etti. Teşkilâtımız müessesenin de umumî menfaatini nazarı dikkate alarak bu teklifi aynen kabul etti.

c) Havaların fazla sıcak olmasından dolayı Goble Servisinde, fırınların karşısında çalışan işçilerimizin, daha rahat çalışıp sıhatlerinin korunması için, sıcak geçirmez tuğlalarla fırınların etrafına ceketler yaptırılması sağlanmış ve kısmen olsun sıcaklığın önüne geçilebilmiştir.

e) Senelik izine çıkan akort işçilerinin izin paralarını ölü saat ücretleri üzerinden almaları bütçelerinde mühim sarsıntılar meydana getirmekte ve mağdur olmaktadırlar. Bu vaziyet karşısında izine çıkan akort işçilerine izin paralarının akort üzerinden verilmesi için müesseseye yaptığımız teklifler maalesef henüz bir netice vermemiştir.

Fakat çok haklı olduğumuz bu meseleyi hükûmet ele almış olup, önümüzdeki Meclis çalışmalarında ücretli izin mevzuunun kanun haline getirilmesini kuvvetle ümit etmekteyiz.

İŞVERENLE YAPILAN KOLLEKTİF AKİTLER

a) Henüz memleketimizde Kollektif Akitler Müessesesi kurulmamasına rağmen, işverenle karşılıklı anlayışa dayanarak, senelerdenberi keşmekeş içinde bulunan Goble Servisindeki çalışmaların önlenmesi ve işçilerin mağduriyetini gidermek için işverenle aşağıdaki akitleri yapmış bulunmaktayız.

b) Diğer arkadaşlarına göre aynı enerjiyi sarf edip de çok az para kazanan ikinci kalfa, madenci, fıskacı, kalıpcı, yapıştırıcı ve kesicilere primlerin tarifelerin üzerine ilâve edilmesi suretile bu günkü kazançları eskisine nazaran %25 arttırılmıştır.

c) Senelerdenberi ahenksizlik içinde devam eden çalışmalara kat'i bir şekilde son vermek için, usta, kalfa ve madencilerin, işveren ve sendika tarafından teşekkül eden karma bir komisyon işçiliğe ait bütün hususiyetleri göz önünde tutularak bir kadro tanzim edilmiş ve tatbik edilmiştir.

Kadroya giren işçilerimizin ölü saat ücretleri mevcut akort talimatnamesi hükümlerine göre tanzim edilmiş, bu arada (184) kadro mevcudunun (144) ü bu ayarlamadan faydalanmıştır. Şunu memnuniyetle söylemek isteriz ki bilhassa işçilerimizin en büyük ıztırap duyduğu bu meseleyi hâl etmiş bulunmaktayız.

e) Ampul makinelerinde çalışan işçilerimizin, işlerin normal gitmemesinden dolayı iyi kazanç temin edemedikleri malûmdur. Akort olarak çalışan ve burada mağdur duruma düşen arkadaşlarımızın normal çalışabilmeleri ve dolayısile iyi kazanç temin edebilmeleri için, işverenle, muhtelif protokollar yapıldı. Bütün çalışmalara ve gayretlere rağmen bu işin tam normale girdiği iddia edilemez. Yavaş yavaş hal yoluna girme emareleri gösteren bu servis mevzuu ile yeni seçilecek idare heyeti alâkadar olursa, kısa zamanda meselenin tamamile hal yoluna gireceğini tahmin etmekteyiz.

ı) Bugünkü Dekor Servisi akort tarifesinin kısır olması yüzünden hem randıman, hem de işçilere istenilen kazanç sağlanamıyordu. Akort sisteminin daha rasyonâl bir şekle sokulması hususunda işverene yaptığımız teşebbüsler müsbet netice vermiş ve işverenle aramızda 1-9-954 tarihinde yürürlüğe girmek üzere akort tarifesini ıslah eden hükümleri ihtiva eden bir akit yapılmıştır.

k) Finisaj ve Tezyinat Servislerinde çalışan işçilerimizin verimlerini arttırmak, dolayısile bu günkü kazançlarını yükseltmek için akort sisteminin tatbik edilmesinin müsbet neticeler vereceğine inandık. Bu hususta işverenle yaptığımız temaslar müsbet karşılanmış olup, çok yakında müşterek bir akit yapılması karar altına alınmış bulunmaktadır.

Akit yapılabildiği takdirde neticenin verime ve burada çalışan işçi ücretlerine önemli bir artışa tesir edeceğine emin bulunmaktayız.

Bu arada atölye servis çalışmaları ve umumî durumu ile yakından alâkadar olarak, işverenle bu servis işçilerinin çalışma ve diğer durumları hakkında temaslar yaptık. Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikalarının bir kalkınma hamlesi geçirdiği bu günlerde Umum Müdürümüzün atölyelerle yakından alâkalanacağı vaadini almış bulunmaktayız.

Mamul anbarları, idare, harman dairesi, teshin ve diğer servisler işçilerinin durumları ile de yakından alâkadar olunmuş ve müşkülleri ilgililere aksettirilmiş ve bir çokları da hal edilmiştir.

PİRİM MEVZUU

1953 senesinde açtığımız zam mevzuundaki ihtilâfın red edilmesi üzerine pirimin bütün işçilere teşmili için geniş ve devamlı bir teşebbüs kanpanyası açtık. O zamanki Umum Müdürle temaslarımız Ağustos 1953 sonlarında müsbet bir durum erzetmeye başlamış, hattâ pirimin bütün işçilere teşmili bir gün meselesi olmuştu.

Eylül 1953 te Umum Müdürün ayrılması ile Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikaları bir müddet işyeri ile re'sen ilgilenmeyen zatların elinde kalmış, bu hal pirimin tatbikini tehir ettirmişti. Ocak 1954 de pirim mevzuu tekrar yoluna girer gibi olmuş, hattâ talimatnamesi dahi hazırlanmıştı. Fakat Umum Müdürlük makamına vekâlet eden zatın bu mevzuda lâyıkı veçhile alâka göstermemesi tam yoluna girmiş dediğimiz bu derdin tekrar askıya alınmasına sebep olmuştur.

Pirim mevzuunun kabiliyetli ve enerjik bir idareci olan yeni Umum Müdürümüz tarafından tekrar ele alınacağını tahmin ve temenni etmekteyiz.

İŞ İHTİLÂFIMIZ

1953 senesinde açtığımız iş ihtilâfının Hakem Kurulu kademelerinde red edilmesi, pirim mevzuunun işverence hiç bir türlü hal yoluna konulmaması ve her gün biraz daha artan hayat pahalılığı karşısında müracaatınız üzerine Şubat 1954 te zam mevzuunda toplulukla iş ihtilâfı açtık.

Müracaatlarımız, saat ücretlerine, akort tarifelerine zam, pirimin bütün işyeri işçilerine teşmili, akort tarifelerinde mevcut hukuki olmayan hükümlerin tadili ve çocuk başına ayda (10) lira verilmesi hakkında idi.

Uzlaşma ve kesin uzlaşmada işveren isteklerinizin hiç birine müsbet cevap vermemiş, dolayısile ihtilâf İl Hakem Heyetine ve bilâhare de Yüksek Hakem Heyetine aksettirilmiştir.

İhtilâfımız; normal seyrini takip ettiği günlerde, işveren durumu aleyhimize çevirmek için bir kısım işçilere kendiliğinden zam vermeğe başlamış ve bu miktarı (90) bin lira civarına kadar yükseltmiştir.

Uzlaşmalarda hükûmet temsilcisi huzurunda zam vermiyeceğini beyan eden o zamanki işverenin, bilâhare zam yapmağa başlaması gözümüzden kaçmamış kesin uzlaşmadaki verdiği cevapla, hareketi arasındaki tezat ve maksat ilgili heyete derhal aksettirilmiştir.

İhtilâfımız hakkında İstanbul İl Hakem Heyetinin verdiği adil karar Yüksek Hakem Heyetince biri lehimize, biri de aleyhimize olmak üzere iki maddenin tadili ile olduğu gibi kabul ve tasdik edilmiştir.

İhtilâfda kazandığınız, çocuk zamları, saat ücreti ve akort zamları senede (600) bin lirayı bulmaktadır. Ayrıca akort çalışan işçiler lehine de iki maddeyi ihtiva etmektedir. Bu maddelere göre:

İş hacmi daralmalarında yaptığı işten daha düşük ücretli bir işe verilen akort işçisi, eski hakkı olan yüzdesini aynen alır. Ayrıca fabrikaya ait arıza ve durmalarda akortçu tezgâhta çalışmasa, dahi akort çalışmış gibi ücret alır.

Hakem heyetlerinin bakmağa mecbur olduğunuz her çocuk için ayda (10) lira almanız hakkında verdiği karar, memleketimizde ilk defa işyerimize teşmil edilmesi bakımından büyük bir ehemmiyet taşımaktadır.

İl Hakem ve Yüksek Hakem Heyetlerine huzurunuzda teşekkürü bir borç biliriz.

Karar icabı 80 kadar işçimize az zam isabet etmiştir. Bu mağdur işçiler için de işveren nezdinde gerekli teşebbüslere geçilmiştir.

Zammın sizlere hayırlı olmasını temenni ederiz.

İKRAMİYELER

1953-1954 çalışma devresinde, ikramiyeler mevzuunun gerek sizlere temin ettiği maddî menfaat bakımından, gerekse işçilere ikramiye verilemez şeklindeki kökleşmiş zihniyeti izale bakımından büyük bir mâna sı vardır.

Bildiğiniz gibi ikramiyeler, Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikasında yalnız maaşlı mensuplara tanınan âdeta muktesep bir hak telâkki edilmekte, işçilere ikramiye verilmesi mevzuubahis olmamakta idi.

İşyerinin eski idarecilerinden gelen bu adaletsizliğin izale edildiğini gerek ikramiye verilmesi ve gerekse diğer mevzularda maaşlı veya yövmiyeli mensuplar, diye bir istisnanın artık mevcut olmadığını söyliyebiliriz.

Aziz işçi arkadaşlarımız:

Malûmunuz olduğu veçhile 1953-1954 yıllarında aşağıda işaret edildiği gibi üç defa ikrami ye almanız temin edilmiştir. Bu ikramiyelerin alınması için yaptığımız geceli ve gündüzlü teşebbüslerimizde, bize müzaheretlerini esirgemiyen sayın hükûmet büyüklerine ve işyerimiz idarecilerine huzurunuzda teşekkürü bir borç biliriz.

1953-1954 faaliyetimiz devresinde temin edilen ikramiyelerin bilânçosunu şöyle sıralıyabiliriz:

a) İlk ikramiye Ekim 1953 ta rihinde tevzi edilmiştir. Kademeli birer kıdem esasına göre verilen bu ikramiyenin mecmuu vergiler hariç (40) bin lira civarındadır.

b) İkinci ikramiye 1953 senesi son günlerinde verilmiştir. Aralık 1953 içinde maaşlı mensuplara yarım maaş tutarında ikramiye verilmişti. Umum Müdürlüğe yaptığımız müracaat sonunda bu ikramiyenin işçilere teşmili de mümkün olmuştur. Fakat yarım maaş olarak ödenen ikramiyeler bilâhare ilgili hükûmet büyükleri nezdinde yaptığımız teşebbüsler sonunda bir maaşa iblâğ edilmiş ve bundan maaşlı arkadaşlar da istifade etmişlerdir.

Bu ikramiyeden altı aylık işçilik devresini ikmal etmiyenlerin istifade ettirilmediğine göre, heyetimiz, tasvibinizle siz lerden ikişer buçuk lira keserek bu işçi arkadaşlara tevzi etmiştir.

c) Üçüncü ikramiye birer maaş tutarında olmak üzere Nisan 1954 sonunda tevzi edilmiştir. Bu ikramiyeden bir çok İktisadi Devlet Teşekkülü fabrikalar işçileri dahi istifade edememişler, fakat sizlerin istifade etmeniz mümkün olmuştur.

Bu üç ikramiyenin mecmuu (600) bin lira civarındadır.

Bildiğiniz gibi, ikramiyelerinizi işyeri herhangi bir kanunî mecburiyeti olmadan vermektedir. Bunun bir kanunî mecburiyet olması için B.M.M. de müzakere edilen işçi ikramiyeleri kanununun kapsamına şubeleriniz işçileri de beraber alınmamız için, teşebbüse geçilmiş ve sayın milletvekillerimize dağıtılmak üzere beyanname hazırlanmış, Ankaraya gönderdiğimiz iki arkadaşla bu beyannameleri üç ay evvel dağıttırmıştık. B.M.M. de halen bu tasarı beklemektedir. Kanunun kapsamına alınmamız için kıymetli milletvekillerimizin müzaharetlerini beklemekteyiz.

ÇEŞİTLİ SOSYAL ÇALIŞMALARIMIZ

Sendikalar; üyelerinin hukukî menfaatlerini korumakla mükellef olmakla beraber, iktisadi politik menfaatlerini korumakla da sorumludurlar. Bir sendika idare heyeti üyelerinin ücret ve çalışma nizamının normalleşmesine verdiği ehemmiyeti, onların piyasa alış verişlerinde yani, bir çok ihtiyaçlarının temininde de devam ettirmelidir. Kanaatindeyiz.

Bir senelik çalışma devremiz içinde sizlerin piyasa taleplerinize ait bazı maddelerin temininde, bir nevi tanzim satışı yapmağa gayret ettik.

Sizlere temin ettiğimiz ve uzun vadelerle ödemek üzere aldığınız maddeler arasında gıda maddelerine maalesef fazla yer vermedik.

Gıda maddeleri satışları yapılabilmesi için hazırladığımız bir teklifi, huzurunuza getirilmek üzere biraz sonra divana takdim edeceğiz.

1953-1954 devresinde mecmuu (55) bin liraya baliğ olan soğan, kömür, lâstik ayakkabı çizme, battaniye ve giyim eşyası peşin para ile temin edilerek sizlere uzun vadelerle verildi.

Şeker kampanyasının açılma devresine tekaddüm eden günlerde baş gösteren şeker darlığı malûmunuzdur. Sendikalar Birliğinin gösterdiği yakın alâka ile İstanbulda ilk defa şeker temin edilmiş ve maliyet fiatından sizlere tevzi edilmiştir.

Sendikalar Birliği İdare Heyetinin bu mevzudaki alâkasından dolayı teşekkür ederiz.

Yukarıda arz edilen maddelerin gerek temininde gerekse tevziinde sendikamız murakabe heyeti ve haysiyet divanı ile daima temas edilmiş ve kurulan komisyonlara bu heyetlerden arkadaşlar iltihak ettirilmiştir.

Bu hususta emeği geçen mezkûr kurullara da teşekkür ederiz.

İki ay evvel Paşabahçe camiinde, müessif bir kaza neticesi ölen ve M. Ali Tabaklar ve camiamızda ölen bütün mensupların ruhlarına ithaf edilmek üzere bir mevlidi şerif kıraat ettirilmiştir.

Sosyal ve dinî bir anane haline gelen ve muhitimizin iştiyakla beklediği bir eğlence gecesi olan her sene, mutadı veçhile tertip ettiğimiz sünnet düğününü bu kere de umumî arzu ve geleneğe uyarak azami alâka göstermek suretile yapmış bulunmaktayız. Bu mevzuda bizlere maddî ve manevî yardımları dokunanlara teşekkürü bir borç biliriz.

YATAKHANE - LOKAL VE GAZİNO

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikaları yatakhanesinin modernleştirilmesi için Umum Md. lük nezdinde yaptığımız teşebbüsler müsbet karşılanmış, yatakhane binasına oturma yeri, banyo yeri ilâvesi idarece karar altına alınmıştır.

Yine mezkûr fabrika içinde büyük bir lokal yapılması Umum Md. lükçe kabul edilmiştir. Şimdiki Umum Müdürlük Daireleri birleştirilerek bir lokal haline getirilecektir. Yeni Umum Müdürlük binası ise sendikamızın içinde bulunduğu ahşap binanın yıktırılması suretiyle yeniden yaptırılacağından sendika için bir bina inşa veya temini mecburiyeti hasıl olacaktır.

Fabrikanın kuruluşundan beri boş bir şekilde duran deniz kenarındaki parkı, dinlenme ve oturma yeri olarak kullanabilmek için, faaliyete geçilmiş ve birçok malzeme de satın alınmıştı. Müessese evvelce sendikamıza verdiği müsaadeyi bilâhare geri almış ve kendisi burayı gazino şekline ifrağ etmiştir.

Maksat sizlere rahatça vakit geçirecek bir yer temin etmek olduğuna göre; bunun, müessese veya teşkilâtımız tarafından temin edilmesinin bir mahsur teşkil etmemesine rağmen, müessesenin dosyamızda mevcut yazılı muvafakatinden geri dönmesi teşkilâtımız, üzerinde iyi bir tesir bırakmamıştır.

HASTA VE YARDIMA MUHTAÇ ÜYELERLE MÜNASEBETLERİMİZ

Sigorta mevzuatındaki bazı aksaklıklar uzun zaman hastalık çeken üyeleri müşkül duruma bırakmaktadır.

9 ayda iyileşemeyen hastaların hiç bir yerden gelirsiz duruma düşmeleri ayda 33 lira geliri olan ve kalabalık bir külfete bakan emeklinin aç ve yakacaksız duruma düşmesi, hiç bir yakını bulunmıyan üyenin ölümü halinde sendikanın vaziyete el koyması mecburiyeti hasıl olmaktadır.

Çalışma devremizde yaptığımız bu kabil yardımlar yekûnu bin lira civarındadır.

Uzun müddet hastahanelerde yatan işçi üyelerimizi de fırsat buldukça ziyaret ettik. Onlara ufak hediyeler götürerek dertlerile alâkadar olduk.

Halen sanatoryum ve hastahanelerde yatan 12 kadar hasta işçi arkadaşımız vardır.

Kartonaj dairesi ustası iken vefat eden üyemiz Hüseyin Akın'ın ailesi efradına müesseseden 2500 lira yardım temin ettik. Bu teşebbüsümüzü, müessese rahmetlinin dürüst çalışmasını kaale alarak müsbet karşıladı.

Ayrıca 4 üyemizin cenazeleri de teşkilâtımızın yardımı ile kaldırıldı, evi yanan bir üyemize para ve bir battaniye yardımında bulunduk.

DİSİPLİN KURULUNUN KURULUŞU

İç yönetmelik ve bugünkü mevzuat hükümlerine göre işçilerimize verilen cezaların adil bir şekilde verilmediğini, zaman zaman yapılan itirazlardan anlaşılmıştır. Bu hususta sendikaların senelerden beri üzerinde ısrarla durduğu işyerlerinde disiplin kurullarının kurulması, bir işçi temsilcisinin de bulunacağı bu kurullardan işçiye verilecek cezanın geçirilmesi istenmekteydi.

Sendikamızın ısrarlı talepleri karşısında iş yerimizde böyle bir kurulun kurulması mümkün olmuş ve bu kurul, 1-8-954 tarihinden itibaren faaliyete geçmiş bulunmaktadır.

Bu kurulda iki işveren vekili bir de işçi mümessili bulunmaktadır.

Disiplin kurulu işverenlerce tecziyesi istenen işçiler üzerinde titizlikle durmakta ve işyerimizde iş emniyetini sağlamaya hizmet etmektedir.

İŞÇİ SİGORTALARI DURUMU

a) İhtiyarlık Sigortası:

İhtiyarlık Sigortasında beklenen müsbet değişme bugüne kadar mümkün olmamıştır. 5417 numaralı bu kanunda, gerek yaş haddi bakımından, gerekse ödenen emeklilik ücreti bakımından mevcut bariz adaletsizliğin giderilmesi zamanının çoktan geldiğine ve ayrıca işçi ve işverenin müşterek ödediği sigorta primlerine —bir çok memleketlerde olduğu gibi— hükûmetimizin de iştirakinin adil ve yerinde bir hareket olacağına kaniiz.

b) Hastalık Sigortası durumu:

Her sene bilânçosunu zararla kapatan bu sigorta kolu, bir türlü oturmuş ve normal mesaili duruma girmiş değildir. Gelirinin bir kısmını derme, çatma binalara kira bedeli olarak veren ve buralardan beklenilen istifadeyi sağlayamıyan bu sigorta kolunun durumunda, salâha doğru bir gidiş yakın zamanlarda belirmiş ise de bu, gidiş pek ağır olmaktadır.

Boğazın Anadolu yakasında bir hastahane kurulması mevzuunda komşu sendikalarla müşterek teşebbüslerimizin kaale alınmaması bunun bir misalidir.

Hasta ödeneklerinin geç ödenmesi mevzuunda yaptığımız müteaddit müracaatların sağlık karnelerinin tevziinden sonra hal yoluna gireceğini tahmin et mekteyiz.

Paşabahçe sigorta dispanseri kadrosunun azlığına ve bir çok imkânsızlıklara rağmen, dispanser mensupları vazifelerini feragatle yapmaktadırlar. Sizler adına başhekim ve arkadaşla -

(Devamı 4. Sahifede)

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası

(Baş tarafı 3 ncüde)

rına burada teşekkür ederiz.

İŞÇİ SAĞLIĞINI KORUMA BAKIMINDAN ÇALIŞMALAR

İşyerlerimizde işçi sağlığını koruma babında teşebbüslerde bulunulmuş Bölge Çalışma ve Sigorta Müdürlüklerinden zaman, zaman müfettişler çağrılarak çalışma şartları tetkik ettirilmiştir.

Kışın açıkta çalışan işçilere avcı yeleği gibi muhafaza edici eşyalar temin edilmiştir.

SANAYİİMİZLE İLGİLİ İTHALÂT REJİMİ

Son seneler zarfında hariç memleketlerden gelen ve sanayimiz imalâtına tesir edebilecek olan cam eşya ithalâtı gerek döviz, gerekse takas suretile olsun çok aşağı miktara düşmüştür.

Bu durumun sanayimizin kalkınmasında mühim bir rol oynayacağı şüphesizdir.

Heyetimiz, geçen yıllara muvazi olarak bu yıl da ithalât mevzuu ile yakından alâkalanmış ve fırsat buldukça ilgililer le temas etmiştir. Cam sanayiin de bellibaşlı bir yer işgal eden sodanın son aylarda ithali gecikmiş; heyetimiz, vahim haller doğuracak olan bu maddenin ithali için harekete geçmeye karar vermiştir. Fakat buna lüzum kalmadan sayın milletvekilimiz Ahmet Topçu ve kıymetli Valimizin alâkalarile bu iş hal yoluna girmiştir. Kendilerine teşekkür ederiz.

İSTANBUL ŞİŞE VE CAM SANAYİİ İŞÇİLERİ YAPI KOOPERATİFİ KURULUŞU

1954 senesi başlarında işçilerimizi birer ev sahibi yapabilmek maksadı ile Yapı Kooperatifi kurabilmek için faaliyete geçilmiş ve sendikamızda yapılan toplantı sonunda, geçici heyet seçilmiştir. Muamelelerini tekâmül ettirmek için bu teşekküle (550) lira kredide bulunulmuştur.

(40) üyesi olan kooperatif mustakil olarak halen faaliyette bulunmaktadır.

Hazineye ait bir arsanın ucuz olarak devri için faaliyette bulunan bu teşekkül idare heyetine heyetimiz, her zaman maddî ve manevî müzaharette bulunmuştur. Bu müzaharetin yeni seçilecek idare heyetince de devam ettirilmesini temenni ederiz.

BASINLA TEMASLARIMIZ

Bizleri ilgilendiren bir çok mevzularda muhterem İstanbul basınından her zaman müzaharet görmekteyiz. Bu arada başta Gece Postası, Son Telgraf ve Her Gün gazeteleri olmak üzere bütün basına teşekkür eder ve dâvamızın yürümesindeki bu kıymetli müzaharete olan ihtiyacımızı belirtmek isteriz.

HÜKÛMETLE OLAN TEMASLARIMIZ

Hükûmetle olan münasebetlerimiz, karşılıklı ve iyi niyetler çerçevesi içinde cereyan etmiş ve ekseriyetle resmî makamlardan müsbet cevaplar alınmıştır.

Çalışma Vekâletinde, Çalışma Genel Müdürlüğünde, Vilâyet Çalışma Bölge, İşçi Sigortaları ve İş ve İşçi Bulma Kurumu Şube Müdürlüklerinde kanunun müsaadesi nisbetinde bize yardımlarını esirgemiyen ilgili zevata teşekkür ederiz.

TÜRK-İŞ VE SENDİKALAR BİRLİĞİ İLE MÜNASEBETLERİMİZ

İstanbul Sendikalar Birliği, sendikamıza her zaman yakın alâka göstermiş, müşküllerimiz de bize yardımcı olmuştur. Birliğe karşı olan malî ve diğer vecibelerimizi eksiksiz olarak yerine getirmeye gayret ettik.

Memleketimizin en üst sendika kademesi olan Türkiye İşçi Sigortaları Konfederasyonu (Türk-İş) in içinde bulunduğu malî güçlük teşkilâtımızca daima yakından takip edilmiş ve edilmektedir.

Bazı sendikaların Türk-İş'e olan vecibelerini yerine maalesef getirmemelerine mukabil, teşkilâtımız, aidatını ve birlikte alınan kararlara muvazi olarak teberrülerini ve pul paralarını göndermiş bulunmaktadır. Ayrıca bu üst kademeye, bir Flâma Birlik Kongresinde sizler adına hediye edilmiştir.

KOMŞU SENDİKALARLA TEMASLARIMIZ

Bu sendikalarla da münasebetlerimiz normal şekilde devam etmiş ve bir çok mevzularda icap ettiği zaman işbirliği yapılmıştır.

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikasında kurulan ikinci sendika ile muhtelif zamanlarda toplantılar yaptık. Mevcudu (50) civarında olan sendikanın idare heyetine, bir işyerinde iki sendikanın bulunmasının işçilerin bir çok bakımlardan aleyhine olduğunu, birleşmenin işçiler için daha iyi faydalar sağlayacağını izah ettik.

Fakat şimdiye kadar müsbet bir netice alınamadı.

İŞVERENLE MÜNASEBETLERİMİZ

Şubeler işverenlerile olan münasebetlerimize, diğer bir bölümde temas edilmişti. Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikaları Umum Müdürlüğü ile olan münasebetlerimiz ise ekseriyetle karşılıklı iyi niyetler tahtında devam etmiş ve etmektedir. Geçmişteki kötü muameleler, anlayışsızlıklar ve gururlu hareketlerin bir kaç yıldanberi maziye gömüldüğünü memnuniyetle ifade etmek yerinde olur. Son olarak tayin edilen Umum Müdürle temaslarımız anlayışlı bir hava içinde cereyan etmektedir.

Sayın Umum Müdürümüzün ve arkadaşlarının müessesemize ve işçilerimize faydalı olmakta devam etmelerini temenni ederiz.

ŞUBELERLE TEMASLARIMIZ

a) Eyüpte Yusuf Ziya Üçüncüye ait Cam İmalâthanesinde çalışan işçilerimizin temsilcisi olan iki arkadaşımızın sendikacılık faaliyetlerinden dolayı işlerine son verilmişti. Bu vaziyet karşısında merkez sendikası olarak arkadaşların tekrar işlerine iadesi için yaptığımız teşebbüslerin bir netice vermemesi üzerine, avukatlarımızın vasıtasiyle kanunî muameleye tevessül edilmiş ve neticede bu arkadaşların haklarını almak mümkün olmuştur.

b) Yine Eyüpte Hayri Hürer Cam İmalâthanesinde çalışan işçilerimizin bir temsilcisi, ayni sebeplerden dolayı işinden uzaklaştırılmıştır. Bu arkadaşın da Hakem Kurulu karariyle işine iadesi mümkün olmuştur.

Bilâhare faaliyetini tatil eden bu fabrikada çalışan işçilerin tazminatlarını almaları için yaptığımıı teşebbüsler müsbet neticelenmiştir.

c) Çubuklu Cam İmalâthanesinde çalışan işçilerin kazançlarını arttırmak için bu şube temsilcileriyle müşterek faaliyetimiz neticesinde %10 nisbetinde bir zam sağlanmıştır.

Çubuklu şubesinin çalışmaları memnuniyet verici bir şekildedir.

e) Cibali şubemize bağlı Cibali Hasan Ekin Cam İmalâthanesi durumuna da burada biraz temas etmek isteriz. Bu imalâthanede çalışan işçi arkadaşların sendika anlayışlarının kıt olması yüzünden istenilen istikrar temin edilmemektedir. Temennimiz yeni seçilecek idare heyeti kadrosunda maaşlı bir sekreterlik ihdas edilerek İstanbulda mevcut cam imalâthaneleriyle daha yakından temasın temin edilmesidir. Bu şekilde istikrarın temin edileceğine inanmaktayız.

KÜLTÜREL FAALİYETLERİMİZ

İki seneden beri çıkarmakta olduğumuz (CAM-İŞ) gazetesinde kendi imkânlarımız ve ilim adamlarından temin ettiğimiz yazılarla, kültürel bakımdan sizlere faydalı olmaya çalıştık. Bu faaliyetimizde yardımlarını esirgemeyen muhterem yazı sahiplerine huzurunuzda teşekkür etmeyi bir borç biliriz.

İstanbulda açılan ve iki ay devam eden işçi yetiştirme seminerine gönderdiğimiz iki arkadaşın, müessese veya sendikamız içinde temin edilecek bir yerde öğrendiklerini sizlere anlatmaları temenni olunur.

Bu arada davet edilecek ilim adamlarından da istifade etmek mümkün olabilecektir.

Müessesemiz Umum Müdürü Sayın Şahap Kocatopçunun bu mevzua da müzahir olacağından ve gerekli kolaylığı göstereceğinden eminiz.

Yeni seçilecek idare heyetinin bu mevzua ehemmiyet vermesini temenni ederiz.

SENDİKAMIZIN UMUMİ DURUMUNUNUN TOPLUCA İZAHI

1947 senesinde kurulan sendikamız, ilk senelerde iç ihtilâflara sahne olmuş, daha sonra ise ilerleme ve gelişme devresine girmiştir. Son yıllarda ise, gerek üye mevcudu, gerekse malî durumumuz ve faaliyetlerimiz itibarile her yerde itibar gören bir teşekkül haline gelmiştir.

Türk-İş, Sendikalar Birliği ve diğer sendikalar idare heyetleri ve mevzuatımızla ilgili ilim adamları, bir çok kerreler bu hakikati belirtmişlerdir. Şüphesiz ki bu terakki, sizlerin sendikanıza bağlılığınız ve bizleri teşvikinizle olmuştur.

Biraz evvel arzettiğimiz idarî faaliyetler meyanında malî faaliyetlerimizden de ileride bahsedeceğiz.

Bir senelik faaliyetimizin bilânçosu burada sona ermektedir.

Yüksek kongrenizin iyi ve hayırlı bir şekilde nihayete ermesini temenni ederken, kıymetli misafirlerimizi ve siz arkadaşlarımızı hürmetle selâmlar ve seçilecek yeni idare heyetine başarılar dileriz.

İDARE HEYETİ

SON

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının 1953 ve 1954 devresi 31-8-1954 Bilânçosu

AKTİF	
Kasa mevcudu	459.05
Demirbaşlar	1.308.85
Muhtelif Borçlular	6,250.34
Muhtelif Borçlular	6.250.34
Cam - İş	169.16
Garanti Bankası	13.429.66
Ticaret »	10.000.00
İş »	6.000.00
	37.617.06

PASİF	
Biriken aidatlar	[illegible]
1953 - 1954 senesi geliri	[illegible]
	[illegible]

1953 - 1954 devresi kâr ve zarar hesabı

GİDER — UMUM MASRAFLAR	
Hasta yardımı	4.015.85
Cenaze yardımı	1.389.60
Fersonel giderleri	3.907.80
Birlik aidatı	110.00
Avukatlar	410.00
Gazete abonman	6.21
P. T. T.	139.30
Şubeler kirası	150.00
Harcırahlar	2.486.84
Kırtasiye	164.80
Türk - İş'e aidat	430.00
İlânat masrafı	20.00
Müteferrik giderler	1.615.92
Muhtelif giderler	166.85
Hasıl olan gelir	8.133.65
	23.146.82

GELİR — MUHTELİF GELİRLER	
Aidatlardan	[illegible]
Banka faizinden	[illegible]
Muhtelif borçlardan	[illegible]
Teberrüden	[illegible]
Ceza hasılatından	[illegible]
Sünnet düğünününden	[illegible]
	[illegible]

1953 ve 1954 devresi İdare Heyeti

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası 1953 - 1954 devresinin murakabe hey'eti raporu

Kongre üyelerine,

Sendikamızın, 1953-1954 çalışma devresinde, murakabe heyetinde vazife alan bizler, vazifelerimizin kutsiyetini idrak ederek çalışmalarımıza başladık.

Aylar birbirini takip ederken, sendikamız, Kasım 1953 te bütün işçi arkadaşlarımıza kışlık çizme mübayaa ettiler. Bu mübayaa şekli arkadaşlarımız arasında bir takım söylentilere sebep oldu. Bu yersiz söylentilerden müteessir olan idare heyeti vaziyete el koyup şayiaların ne derece sıhhatli olup, olmadıklarının tetkikini istedi. Bunun üzerine vaziyete derhal el koyduk. Mubayaa yerlerine kadar giderek tetkiklerde bulunduk. Ayrıca idare heyetinin ve mübayaa komisyonunun fikirlerine müracaat ettik. Neticede bu söylentilerin, bir kaç kişinin durumu yanlış anlamasından ve etrafa yanlış aksettirmesinden ileri geldiği anlaşılmıştır.

Çizme satışlarının piyasadan daha ucuza verilmesi hususunda sendikamızla elbirliği edilerek 3 taksitle işçilerimize verilmesi sağlandı.

Bunu takip eden günlerde de sendikanın hesap defterlerini, makbuzlarını ve dosyalarını yaptığımız murakabede bütün hesap muamelâtında hiç bir usulsüzlük ve noksanlık görülmedi. Bu durumu 8 Şubat 1954 tarihli raporumuzla sizlere bildirdik.

14 Şubat 1954 tarihinde Cibali şubemizde yaptığımız murakabede gelişi güzel defterle hesap tuttuklarını tespit ettik ve durumu sendikamız idare heyetine bildirdik. İdare heyeti de yeni bir defterle hesap tutmalarını sağladığını gördük.

Yine ayni tarihte Çubuklu şubemizde yaptığımız murakabede defter ve dosyalarının iyi tutulduğunu ve hiç bir noksanlık olmadığını idare heyetine arzettik.

8 Haziran 1954 tarihinde sendikamızı ikinci defa yaptığımız murakabede bütün hesap muamelâtında hiç bir usulsüzlük ve noksanlık görülmediğini yine sizlere bir raporla arzettik.

14 Ağustos 1954 tarihinde yapılan sünnet düğünü hesaplariyle bütün muhasebe muamelâtını bir kerre daha yaptığımız son murakabe neticesinde defterlerde, dosyalarda ve kasada noksanlık ve usulsüzlük görülmemiştir.

Son durumu sayın üyelerimize vazifemiz icabı bu raporumuzla bir kerre daha arzeder, kongrenizin iyi bir hava içinde geçmesini ve hayırlı olmasını saygı ile diler ve selâmlarız.

MURAKABE HEYETİ

SPOR

1954 Türkiye eskrim müsabakaları

İzmir 1 (ANKA) — Eskrim federasyonunun 1954 yılı faaliyet programı cümlesinden olan «Federasyon kupası» eskrim müsabakaları 18 ve 19 eylül tarihlerinde şehrimizde yapılacaktır.

Ferdi olarak yapılacak bu müsabakalar 3 silâhta olacak ve her bölge 9 müsabıkla iştirak edebilecektir.

Kıbrıs kupası futbol turnuvası

Türkiye Millî Talebe Federasyonu tarafından evvelce yapılacağı bildirilen Kıbrıs Kubası Futbol Turnuvası bugün profesyonel küme tertip komitesinde görüşülmüştür.

Varılan neticeye göre, geniş imkânların temini için turnuva ligler arasında yapılacaktır.

Bu turnuvaya Beşiktaş, Galatasaray, Fenerbahçe ve Vefa Kulüpleri iştirak edecektir.

Turnuvanın en mükemmel bir şekilde organizasyonu için çalışmalara başlanmıştır.

Başvekilimiz bu arada [illegible]

Her Av Bir Cekiliş
Her Ay bir
VİLLÂ
Ayrıca 1 kişiye 1 defada
100, 000
Lira
Garanti Bankası